
Kyrkomötet
Motion 2023:62
av Lennart Matikainen och Axel W Karlsson

Svenska kyrkan och biståndsdebatten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avhålla sig från opinionsbildning i frågan om biståndets nivå eller partiernas biståndspolitik.

Motivering

Svenska kyrkan har länge drivit på för att Sverige ska ha världens högsta bistånd. Allt för många gånger har man gett sig in i den sakpolitiska debatten på ett sätt som är olämpligt för en folkkyrka och som lett till att kyrkan uppfattas som en förlängd arm åt den socialdemokratiska regeringens biståndspolitik.

Detta blev ännu tydligare efter regeringsskiftet i höstas, då de nya partierna aviserade att enprocentsmålet i biståndet avskaffas. Visserligen är detta mest en symbolisk snarare än realpolitisk förändring – biståndet kommer bara minska marginellt och Sverige kommer fortsatt att vara ett av de länder i världen som ger bort mest av skattebetalarnas pengar. Icke desto mindre har den nya biståndspolitiken mötts av kraftfulla fördömanden av Svenska kyrkan.

Svenska kyrkans biståndsorganisation Act Svenska kyrkan valde till exempel inför riksdagsvalet att kampanja mot förslaget att avskaffa enprocentsmålet, med parollen ”En hundradel för världen”. Man är öppen med att man kritiserar regeringspartierna och SD.

”Flera partier vill skära i Sveriges stöd till utsatta människor i världen. Samtidigt befinner vi oss i en kris med ökande hunger och konflikter, minskad demokrati och jämställdhet. Minskningar av biståndet drabbar miljontals barn och vuxna och bäddar för nya och värre kriser”, skriver man på Svenska kyrkans hemsida. De lanserade även en namninsamling: ”Inför valet vill vi ha ett löfte från våra politiker att ge minst 1 procent av BNI i bistånd till människor som lever i fattigdom och förtryck.”

Efter valet har de skrivit flera debattartiklar där de uttryckligen kritiserar regeringen och SD för den något lägre biståndsnivån.

Den politiska opinionsbildningen kommer inte bara från Act Svenska kyrkan, utan dessvärre även från ärkebiskop Martin Modéus. I DN skrev han den 18 maj en debattartikel där han i starka ordalag kritiserade regeringens biståndspolitik, både den allmänna minskningen och att regeringen tar av biståndet till tredje världen för att finansiera bistånd i Ukraina. Även här framfördes en rekommendation till regeringen att inte frånga målet om 1 procent av BNI i bistånd. ”Investera åtminstone en hundradel av Sveriges välstånd i arbetet för en bättre värld”, skrev Modéus. En sammanfattning av debattartikeln finns upplagd på Svenska kyrkans hemsida. I första meningen i artikeln kritiserar regeringen för att fokusera på ”svenska intressen”. ”Kyrkoledarna

Mot 2023:62

tycker att Sveriges biståndspolitik har blivit alltför närsynt, där både tid och resurser fokuseras på Ukraina, närområdet och svenska intressen”.

Detta är typexempel på frågor där Svenska kyrkan bör ta flera steg tillbaka från den sakpolitiska debatten. Det finns ingen anledning för kyrkan att så tydligt ta ställning för en viss biståndsnivå eller för ideologiska etiketter (som ”feministisk utrikespolitik”), vilket dessutom helt och hållet råkar överensstämma med den tidigare socialdemokratiska regeringens politik. Det finns inget samband som påvisar att länder som tar emot bistånd också tar sig ur fattigdom.

Det är naturligtvis möjligt för kyrkan att delta i biståndsdebatten, men det bör inte ske på ett sätt som gör att kyrkan uppfattas som recensent av de olika förslag som finns hos de politiska partierna.

Stockholm den 28 juli 2023

Lennart Matikainen (AfS)

Axel W Karlsson (AfS)